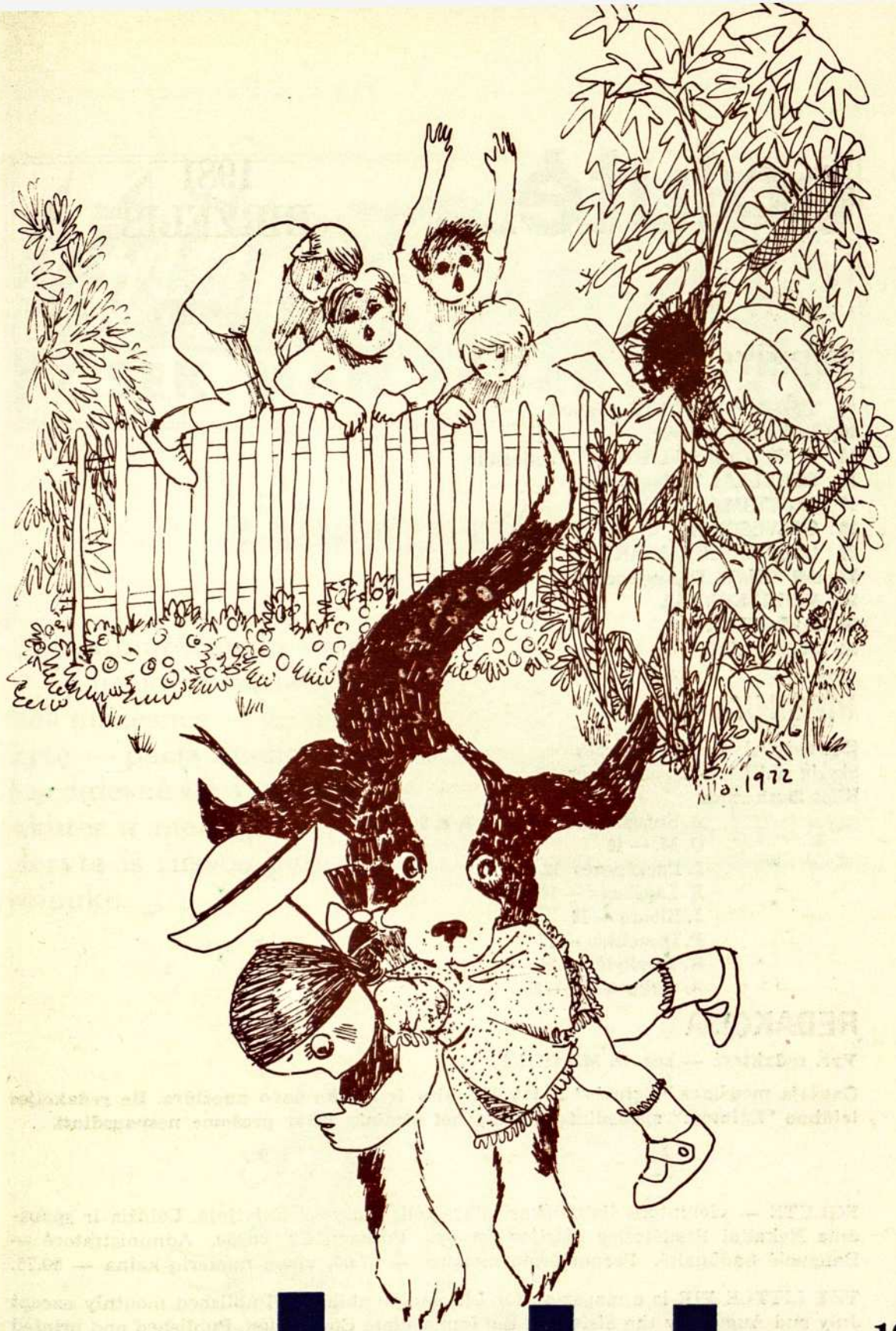

eglutē

1981
birželis

eglutė

1981
BIRŽELIS

TURINYS

- 3 LAIMUTĖS LĖLYTĖ, Gintarė
- 10 DOVANA, E. Tošė
- 14 PUSRYČIAI SU LIOTU, T. Pautieniūtė
- 15 BURBULAI, T. Pautieniūtė
- 16 PLAUKIMAS, R. Udrienė
- 19 GALVOSŪKIAI
- 22 GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI
- 23 AR ŽINAI?, D. Augienė
- 26 VAIKŲ KŪRYBA
- 30 DARBELIAI
- 32 JUOKELIAI

PIEŠINIAI

1981 viršeliai — A. Sruoginienės
Skyrių vinjetės — Z. Sodeikienės
Kitos iliustracijos:

- A. Sruoginienės — 3, 4, 5, 6, 8, 9
- O. M. — 10
- J. Paukštienės 12, 13
- R. Lapšienės — 14, 15
- J. Kiburo — 16
- P. Osmolskio — 17
- K. Juzaitytės — 24
- A. Sutkuvienės — 25

REDAKCIJA

Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių bei piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išelvijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, CT 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription — \$7.00; single copy — \$0.75. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260
EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

LAIMUTĖS LĖLYTĖ

Gintarė

Laimutė turėjo daug lėlių.

Turėjo vieną labai didelę — su kasomis. Turėjo kelias mažesnes — be plaukų. Ir turėjo vieną visai visai mažytę — pačią mieliausią — guminę lylėtę. Ji buvo nedaug ką didesnė už Laimutės pirštuką. Turėjo dideles, juodas akutes ir melsvą, labai papūstą suknytę. Lėlytė buvo padaryta iš rusvos gumos, todėl Laimutė ją pavadino Guminuke.

Guminukė buvo labai lanksti. Mokėjo sėdėti ir klūpėti. Galėjo net kojytes sukryžiuoti ir rankytes už nugaros sunerti. Laimutė galėjo su ja daryti ką tik norėjo:

galėjo ją maigyti, maudyti, mėtyti,
galėjo kišenėn įsidėjus, į mokyklą nusinešti.

Kartą Mamytė nusivežė Laimutę didelėn krautuvėn. Kartu važiavo ir Guminukė, nes ji sėdėjo Laimutės apsiaustėlio kišenėj.

Krautuvėje buvo daug žmonių. Buvo ponių ir ponų, mergyčių ir berniukų. Vieni skubėjo, kiti lėtai vaikštinėjo. Laimutė ėjo stipriai įsikibusi Mamytės rankos, kad nepasimestų. Antroji jos rankytė šmurkštelėjo apsiaustėlio kišenėn ir išsitraukė Guminukę.

Mamytė norėjo Laimutei nupirkti skrybėlaitę. Jos ėjo pro daugybę stalų ir lentynų. Ant vieno buvo sudėliotos skarelės, ant kitų pirštinės, o dar toliau — nosinės.

Vienoj vietoj ponios taikėsi batelius, kitur apžiūrinėjo rankinukus.

Truputį toliau — purškėsi kvėpalais, o kiek į šoną — puošėsi auskarais.

Jau iš tolo matėsi vienas labai margas stalas. Atrodė, kad jis suluš nuo skrybėlaičių — tiek daug jų buvo pridėta!

Buvo jų su kaspinėliais ir su kaspinais — melsvais, žalsvais ir geltonais.

Buvo su plačiais kraštais, ir buvo panašių į mažus, apvalius kareivių šalmukus.

Buvo skrybėlyčių su bumbulais, buvo ir margomis gėlytėmis papuoštų.

Ponios ir panelės pardavėjos rinko skrybėlaites ir taikė jas mažoms mergytėms. Pačiame stalo vidury švietė viena ypatinga skrybėlaitė. Ne skrybėlaitė ji, o — debesiukas! Balta, minkštutė, perrišta švelniai gėlėtu kaspinu.

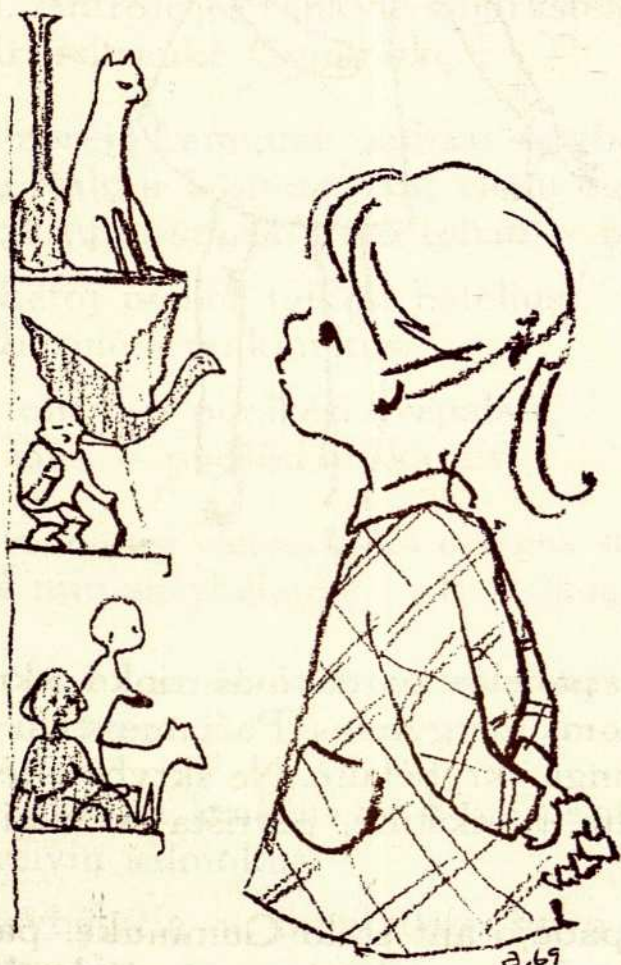
Laimutė padėjo ant stalo Guminukę, pasistiebė ant galų pirštų, ir abiem rankytėm paėmė skrybėlaitę. Taip

gražiai ji tiko, jog nereikėjo nei prašyti, kad Mamytė ją nupirktų. Panelė pardavėja, idėjusi skrybėlę geltonon dėžutėn, padavė ją Laimutei.

Laimutė su Mamyte dar ilgai vaikštinėjo po krautuvę. Prie vieno staliuko Mamytė išsirinko pirštines. Kitoj vietoj nusipirko skarelę. Nuėjo abi prie rankšluosčių, praėjo pro sukabinėtas užuolaidas. Tada abi užvažiavo judančiais laiptais į trečią aukštą.

Čia buvo pridėliota žibančių lėkščių, stiklinių ir stikliukų, sidabrinių peilių, šakučių, vazelių ir peleninių.

Mamytė norėjo išrinkti gėlėms vazą. Ji apžiūrinėjo: ilgas, plonas ir kuprotas, peršviečiamas ir spalvotas, mažas ir didesnes vazas.

O Laimutės akys nubėgo prie vienos lentynos. Ji buvo didelė, stovėjo kampe, ir laikė daugybę mažų, stiklinių statulėlių. Buvo ten šokančių ar sėdinčių berniukų ir mergelių. Tupėjo šuniukai, paukščiai ir katytės.

Laimutė labai atsargiai priėjo prie lentynos. Ji žiūrėjo į stiklines statulėles, rankytes už nugaros sunėrusi, nes ant lentynos didelėmis raidėmis buvo parašyta:

PRAŠOME NELIESTI — DŪŽTAMOS!

Laimutė pasistiebė — tik truputėlį, ir pagalvojo:

— Kiek čia būtų triukšmo ir stiklų, jei mano kojytė paslystų ant blizgančių grindų!

Žiūrėdama į tas kietas, šaltas ir blizgančias lėlytes, Laimutė staiga prisiminė savo minkštą, rudą Guminukę.

Laimutė kyštelėjo ranką kišenėn: Guminukės nėra! Šmurkšt ranką antron: taip pat tuščia!

— Mamytė, pamečiau savo Guminukę! — nubėgo ji garsiai verkdamas pas Mamytę.

Mamytė nušluostė ašaras ir greitai apramino. Pasakė, kad lėlytę galima surasti,

jei jos ieškos visur, kur tik buvo sustojusios.

Nusileido abi judančiais laiptais į pirmą aukštą. Pilkas grindis mynė daugybę kojų: mažų, didelių ir visai milžiniškų.

— Kas būtų, jei toks didelis, didžiulis batas užspaustų Guminukę? — klausė ji Mamytės.

— O kas pasidarytų, jei kurios ponios kulniukas sumaugytų lėlytę? — ir Laimutei apie tai pagalvojus, net pačiai pilvukas suskaudo.

Pirmiausia Mamytė nuvedė Laimutę prie užuolaidų. Jos ir panelė pardavėjaėjo užuolaidų mišku, sklaidė rausvas, melsvas ir gėlėtas, bet —

Guminukės čia nebuvo!

Nuėjo tada į kitą skyrių. Vartė, čiupinėjo minkštus didelius ir mažus rankšluosčius, o —

Guminukės vis nerado.

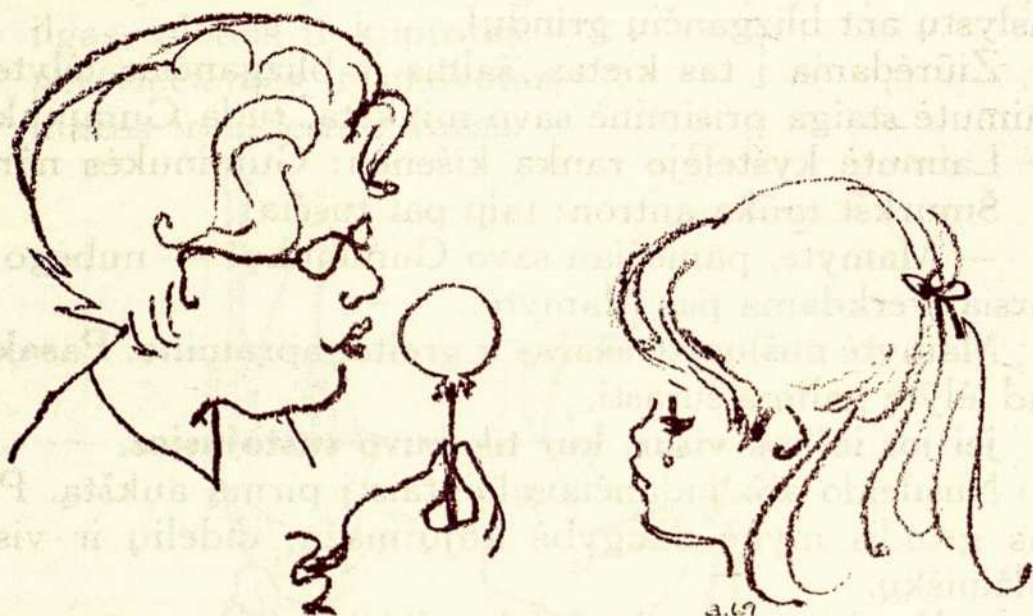
Laimutė jau pradėjo verkti.

Ieškojo jos Guminukės ir prie skarelių, bet panelė su labai juodais plaukais pasakė, kad:

Guminukės čia nematė.

Nuėjo abi ten, kur anksčiau Mamytė buvo išsirinkusi pirštines. Ponia su visai žilais plaukais ir dideliais akiniais purtė galvą:

— Nemačiau ir aš tavo Guminukės, vaikeli, — ji pasilenkė ir iš stalčiaus Laimutei padavė didelį, raudoną saldainį.

Eidama, Laimutė apžiūrinėjo visus šunelius, kuriuos tik matė krautuvėje. Jie mėgsta lėlytes, o ypač tokias kaip Guminukė, nes jas galima smagiai pakramtyti. Bet nei vienas, kurį ji matė — nei pudeliukas, nei taksis, nei mažytė čivava nesinešė jos lėlytės.

Mergytė dabar norėjo atsisėsti ant grindų ir garsiai pravirkti, bet Mamytė vedėsi ją prie skrybėlaičių.

Čia jos paklausė panelės pardavėjos, ar nesurado ji — tokios mažytės, mažutytės rudos lėlytės?

Panelė nusivedė jas prie to paties stalo, ant kurio Laimutė buvo atradusi savo skrybėlytę. Ji žiūrinėjo jas vieną po kitos.

Kilnojo gėlėtas, kaspinuotas ir bumbuluotas.
Stumdė baltas, melsvas ir geltonas,
bet —

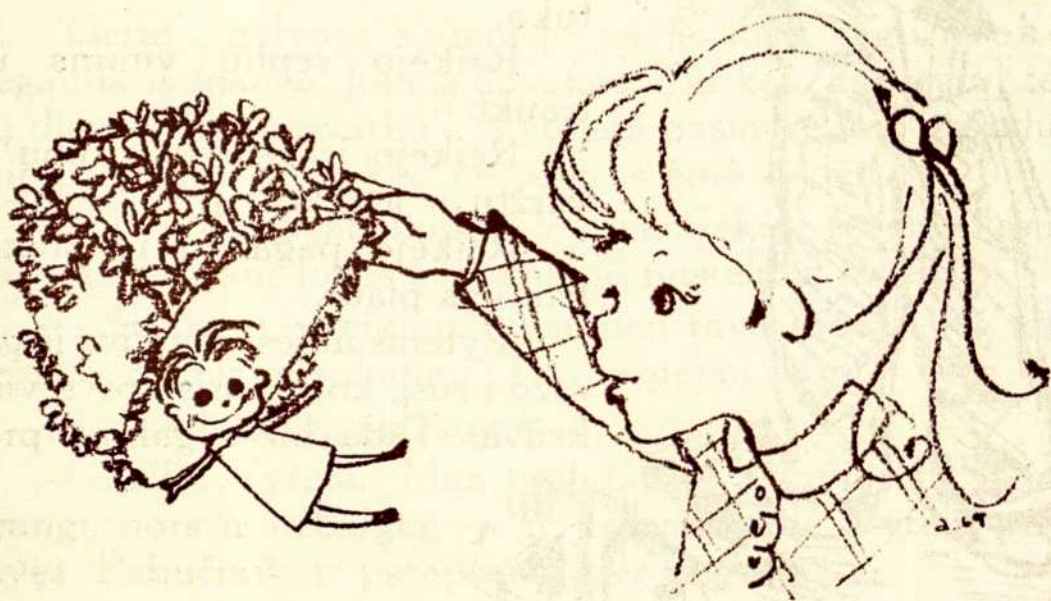
Guminukės vis nebuvo.

Nebuvo jos po plačiakraštėmis,
nebuvo po šalmukais,
nebuvo po tomis, kurios panašios į apskritas dėžutes.

Raudonas saldainis tirpo Laimutės burnoje, o panelė vis tebekilnojo skrybėlaites. Liko nepaliesta tik viena. Ji pūpsėjo stalo pakraštyje, ir atrodė lyg gėlių kalnelis.

Ir kai panelė tą skrybėlytę kilstelėjo, mažoji Laimutė iš džiaugsmo net saldainį pusiau perkando:

**po skrybėlyte sėdėjo — visame pasaulyje mažiausia,
gražiausia ir mieliausia — Laimutės lėlytė —
GUMINUKĖ!**

DOVANA

Emerencijonas Tošė

Galvoti Vyteniui buvo lengva. Jis iš karto sugalvojo dovaną savo tėveliui tėvų dienai. Jis ką nors sukals! Ką nors didelio ir labai sudėtingo!

Tam reikėjo daug lentų.
Reikėjo visokio ilgio vinių.
Reikėjo ir mažo ir didelio plak-
tuko.

Reikėjo replių vinims iš-
traukt.

Reikėjo ir visokių šriūbų ir
varžtų ir atsuktuvų.

Reikėjo pagaliau ir piūklo
lentoms piaut.

Vytenis nešėsi įrankius iš ga-
ražo į rūšį, kol jų prisikrovė visa
krūva. Tada buvo galima pra-
dėti

Bet dienos metu Vytenis neturėjo laiko, nes reikėjo eit į mokyklą. Grįžęs iš mokyklos, tuoj bėgdavo žaist su draugais. Vakare, prieš einant gult, mėgdavo pasportuot salione.

Vytenis buvo toks užsiėmęs, kad nė nepajuto, kaip atėjo tėvų diena. Vakara prieš tėvų dieną, kai jau buvo laikas gulti, Vytenis atsiminė, kad dovana dar nesukalta! Jis supruko į rūšį.

— Kur leki? — šūktelėjo tėvelis. Vytenis neatsakė, nes nenorėjo išduot paslapties.

— Ar dantis jau išsivalei?

— Neee! — atsiliepė Vytenis. Jis kažkodėl labai nemėgo valyti dantų.

— Tai marš į viršų dantų valyt ir į lovą!

— Negaliu! Turiu darbo!

— Darbas turės palaukt rytojaus.

— Neee! — šaukė Vytenis, bet tada jis išgirdo tėvelį lipant žemyn į rūšį. Vytenis spruko į viršų, pykdamas išsivalė dantis, ir garsiai trypdamas, užlipo laiptais į miegamąjį. Kai tėvelis ir mamytė atėjo jo pabučiuot, jis tik gulėjo užsimerkęs ir net "labanakt" neatsakė.

"Gera!", galvojo Vytenis, "jei jis toks, tegu nieko negauna iš manęs. Jokios dovanos. Tai kas, kad rytoj tėvų diena. Man nesvarbu". Vyteniui pasidarė taip graudu, taip suspaudė širdį, kad net ašaros ėmė riedėti.

Kitą rytą, tik atsibudęs, Vytenis lėkė į tėvelių kambarį, užsoko ant lovos ir apkabino nustebusį tėvelį:

— Sveikinu, sveikinu! Šiandien tavo diena! Aš tau beveik ir dovaną sukaliau. Tik nespėjau baigt!

Tėvelis labai apsidžiaugė.

— Ačiū, Vyteni. Man tavo paties dovana bus labai brangi, nors ir nebaigta, — ir jis prispaudė Vytenį prie savęs. Pabučiavo ir patapšnojo per nugarą.

Vytenis staiga nusiminė.

— Tėveli, — mėgino jis aiškint, bet... kad... — ir daugiau jis nieko negalėjo pasakyti. Nuleido galvą ir nutilo.

Tėvelis atsisėdo, pakėlė Vytenio nuleistą veiduką ir tarė:

— Vyteni, gal tu tik norėjai man dovaną sukalt, bet nesukalei?

Vytenis palingavo galvą.

— Kaip tu manai, sūnau, kodėl tau nepasisekė sukalt?

— Nebuvo laiko.

Tėvelis susimąstė.

— Teisybė, tu kasdien labai užimtas.

— Tėveli... aš galėjau rast laiko... aš galėjau trumpiau žaist su draugais... — tyliai kalbėjo Vytenis.

— Zinai ką, Vyteni, — nusprendė tėvelis, — mudu abu pamėginkim tą dovaną kalt, gerai? Pradėkim dar šiandien. Po to, jei gerai seksis, darbą galėsi tęst vienas. Kasdien po truputį. Mat, kai neturi laiko, tai geriausia po truputį padirbėt kasdien.

Vytenis stipriai apkabino tėvelį, o širdy tik kartojo ir kartojo: "Tėveli, aš tave labai labai labai myliu".

Tėvelis paglostė Vytenį, pažiūrėjo į laikrodį ir vėl atsigulė.

— Dar labai anksti. Grįžk į lovą, ir dar visi skaniai pamiegokim.

— Gerai, — sutiko linksmas Vytenis, bet į lovą jis nebegrižo.

Tyliai tyliai nusileido žemyn į virtuvę ir pradėjo tėveliams ruošti pačius skaniausius pusryčius pasauly.

PUSRYČIAI SU LIŪTU

Teresė Pautieniūtė

**Mano lėkštutė
labai daili —
nupieštas liūtas
jos vidury.**

**Kai aš suvalgau
savo košytę,
liūtas pamerkia
man akytę.**

**Liūtai, žiūrėk,
ką aš darau —
burną plačiai,
kaip tu, atdarau!**

**Ir moku praryt
visą pulką žąsų,
ir gąsdint mamytę
taip, kaip ir tu.**

**Plačiai išsižiosiu
garsiai užraumosiu:
— Liūtas nori ledų
su bananais ir šokoladu!**

BURBULAI

Teresė Pautieniūtė

Burbulai!

Burbulai!

**Skrenda muilo burbulai,
dideli ir maži
vaiko juos vaikai.**

**Didelis geltonas
sprogsta vidur oro,
burbulas mažiukas
leidžias ant rankovės.**

Burbulai!

Burbulai!

**skrenda lyg plaštakės,
mirga marga burbuliukai
ir vaikučių akys.**

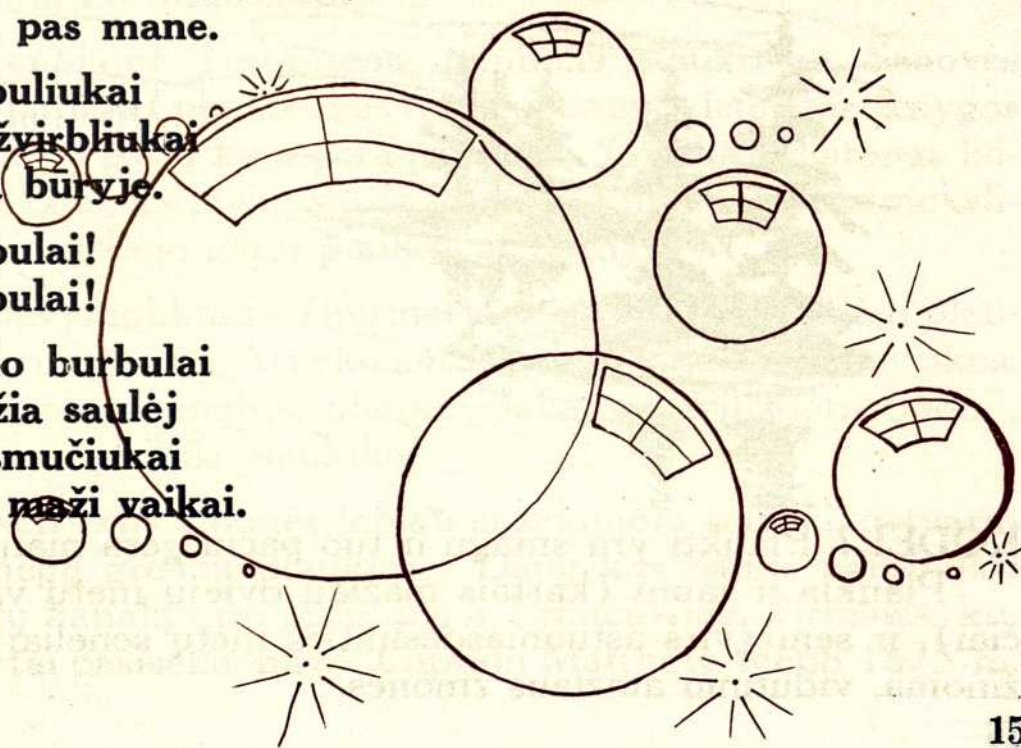
**Burbuliukai nepabėkit,
lėkit pas mane.**

**Burbuliukai
lyg žvirbliukai
lekia buriųje.**

Burbulai!

Burbulai!

**Muilo burbulai
žaidžia saulėj
linksmučiai
kaip maži vaikai.**

PLAUKIMAS

Rūta Udrienė

KAS? Tai pasauly labiausiai paplitęs sportas.

KUR? Plaukti galima vandenynuose, upėse, ežeruose, upeliuose, baseinuose, šaltiniuose.

KODĖL? Plaukti yra smagu ir tuo pačiu gera mankšta.

Plaukia ir jauni (kartais mažiau dviejų metų vaikučiai), ir seni (virš aštuoniasdešimties metų seneliai). Ir, žinoma, vidutinio amžiaus žmonės.

Plaukti sveika. Plaukdam, kvėpuojame teisingai, ir judiname kartu ir rankas, ir kojas. Plaukimas išvysto kūną, nes naudojami visi kūno raumenys.

Dažnai plaukia žmonės, kurių nugaras reikia sustiprinti, pvz. buvęs prezidentas Kennedy darė tai kasdien pagal daktaro nurodymą. Paralyžuoti asmenys dažnai plaukia kojoms sutvirtinti.

Labai senais laikais, taip vadinami urviniai žmonės, tikriausiai išmoko plaukti, stebėdami įvairius gyvulius vandenyje. Šiems žmonėms galbūt reikėdavo pabėgti nuo laukinių žvėrių arba priešų.

Senajame Testamente minimas plaukimas. Senovės gladiatoriai plaukė besitreniruodami. Istorijos knygos aprašo Cezorių kaip gerą plaukiką. Graikas Platonas laikė aukštai išsilavinusiu tą žmogų, kuris šalia išsimokslinimo sugebėjo gerai plaukti ar nardyti.

Devynioliktoje šimtmečio Anglijoje prasidėjo plaukimo rungtynės. Atvyko net ir keletą indėnų iš Amerikos, kurie, pagal anglus, plaukė "labai necivilizuotu būdu", bet buvo puikūs plaukikai.

Netrukus žmonės labiau susidomėjo toliu ir patvarumu negu greičiu plaukime. Daug kas bandė perplaukti Anglų kanalą tarp Anglijos ir Prancūzijos. Pirmasis, kuriam tai pasisėkė, buvo Captain Matthew Webb 1875 m.

Plaukimo rungtyne buvo įvesti nauji stiliai. Anglas Cavill ir jo šeimos nariai išmokė anglus ir amerikiečius "Australian Crawl" techniką. Australai labai įdomiai ir greitai plaukė šiuo būdu.

Kitas anglas, Arthur Trudgen, sugalvojo rankas virš vandens iškelti. Tai buvo pradžia "Free Style" technikos, kuri tapo su laiku pati populiariausia.

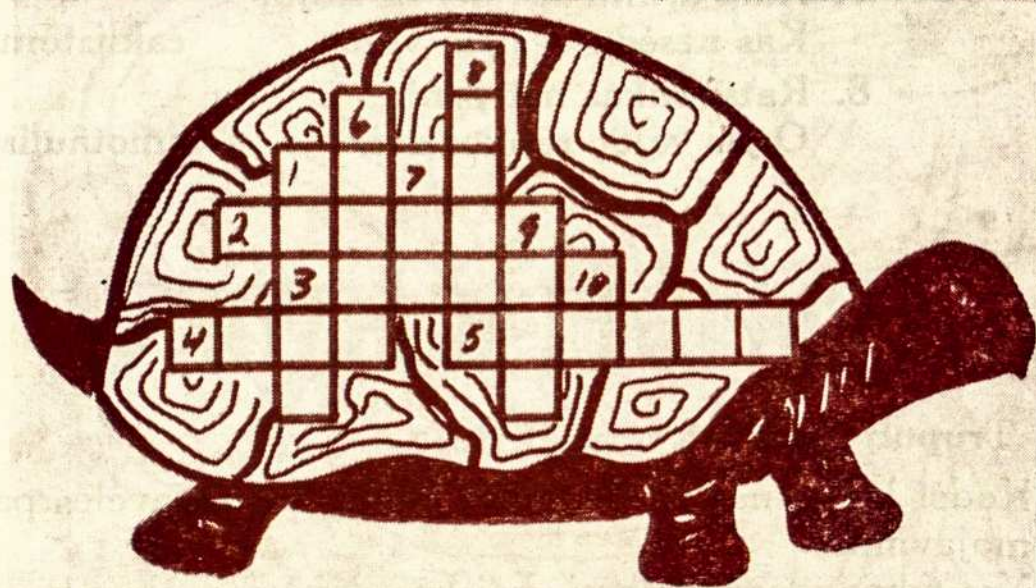
Galbūt pastebėjote, kad paskutiniaisiais dešimtmečiais geriausių plaukikų tarpe užtinkame vis daugiau moterų ir net jaunų mergaičių. Kas gali užmiršti tokią kanadietę Marilyn Bell, kuri būdama 16 metų perplaukė klastingąjį Ontario ežerą.

1896 metais plaukimą įvedė Olimpijadoje. Tuomet dar daugiau žmonių susidomėjo šiuo sveiku sportu. Amerikiečiai visados labai puikiai plaukia rungtyne ir yra laimėję daug pirmų vietų tarp įvairių tautybių.

I. VĖŽLIUKO KRYŽIAŽODIS

Skersai:

1. Tulpė yra...
2. Gabaliukas pievos, iškastas su žole
3. Pasuka raktą duryse.
4. Žodis priešingas žodžiui "duoti".
5. Žmogus, kuris ką nors saugoja.

Žemyn:

1. Ištroškęs žmogus nori...
6. Ne anksti.
7. Liepiamasis žodis nuo žodžio "lėkti".
8. Žema vieta tarp kalniukų.
9. Ne šitas čia, bet ten.
10. Klausiamasis žodelis.

(Atsakymai psl. 22)

II. MİSLĖS

1. Du bėga, du veja
ir niekados nesusitinka. taira
2. Dvi sesytės — riestos nosytės,
Baltais keliais skrenda. ėsgor
3. Daugel, daugel nameliukų
Per laukelį jau nurūko. nyskiraut
4. Baltas vabalėlis žemę paliko,
Danguj kelią rado. vastulėk
5. Be ratų, be sparnų,
Važiuoja be kelių. vaisal
6. Du mina, du bėga, du žiūri, du laiko —
O vienas sėdi, nieko nedaro. viradvist
7. Kaip arkliukas, bet be kojų,
Kas užsėda — neša vėju. caklistomo
8. Ratai sukas net penki,
O jas valdo rankos dvi. bimotauliso

TRUPUTĮ PAGALVOK

III. Truputį pagalvok ir atsakyk.

1. Kodėl lenktynės pradedamos šūviu, ne vėliavėlės pajavimu?
2. Yra nemandagu kalbėti, kai kas dainuoja, skambina, ar kalbą sako, bet galima kalbėti sporto rungtynėse. Kodėl?
3. Varnėnas, varlė ir kiškis tupėjo žolėje prie prūdo kranto. Sulojo šuo ir visi pabėgo. Kur kiekvienas galėjo pasislėpti?
4. Du vyrai kartą ėjo mišku naktį. Staiga vienas sušuko: "Kažkoks gyvulys nuo mūsų bėga." Kaip jis tai žinojo, jei negalėjo jo matyti?

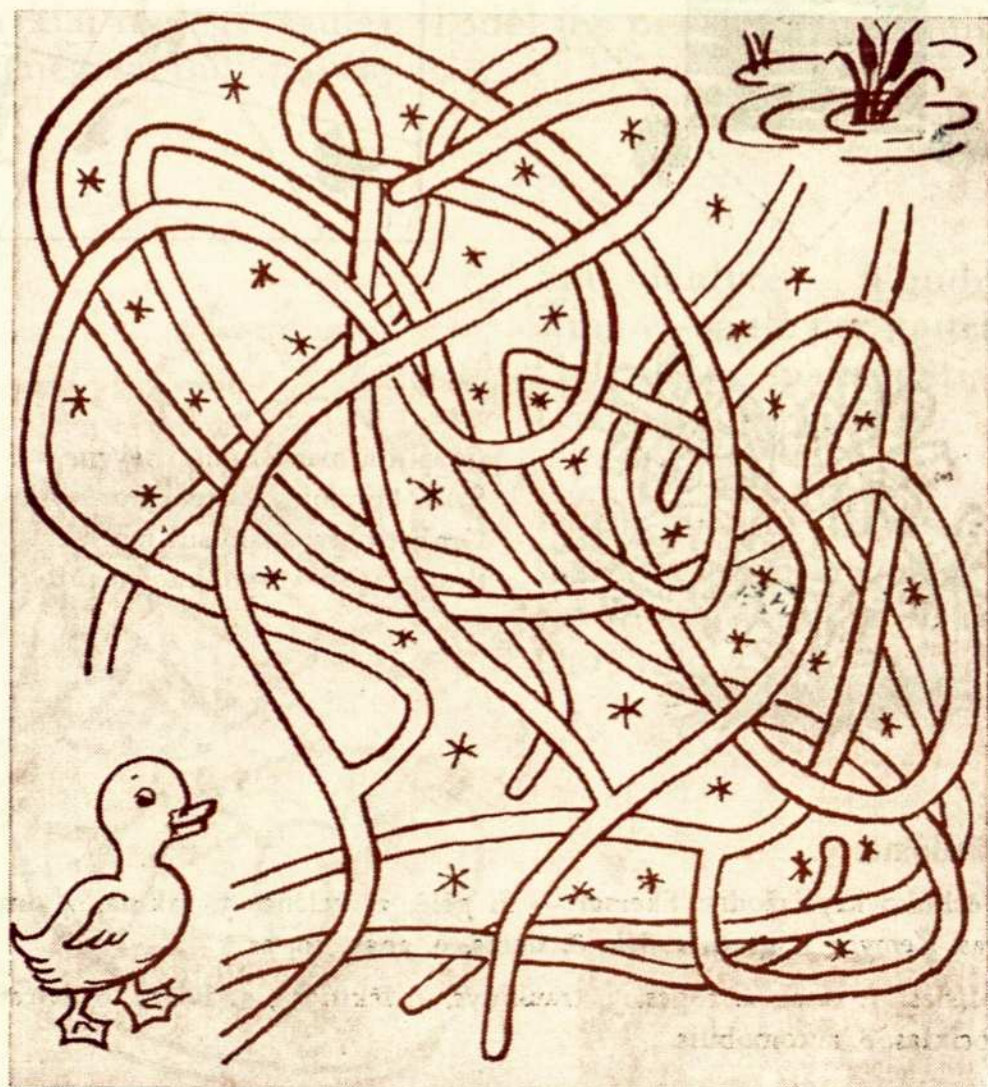
V. PASKAITYKITE LABAI GREITAI

Būrys Biručių, Barbučių bumbėdamos bėgo, baisiais būbnais būgnino — bebėgant bobutę bumbtelėjo, baisiai išgąsdino.

Cypianti cypliukė, Cilė Ciplijauskaitė, cirke cypsėdama, čiulpė cukrinius cibukus.

Dienų dienelem, dainų daineles dainuodavo, didžius darbus dirbdavo, o didžius darbus darbami, dainelėmis džiaugės.

VI. Nuveskite ančiuką į prūdą.

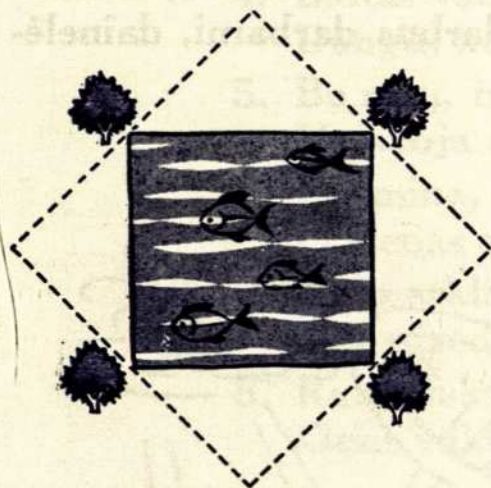
GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

Gegužės nr.

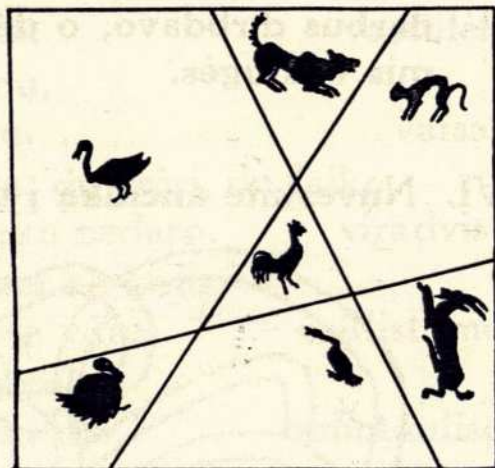
I. Trūko šio skaičiaus: 36.

II. vokas, kastuvas, butelis, plaktukas, pieštukas, knyga, lempa, replės, vinis, portfelis, raktas, puodukas, piltuvėlis.

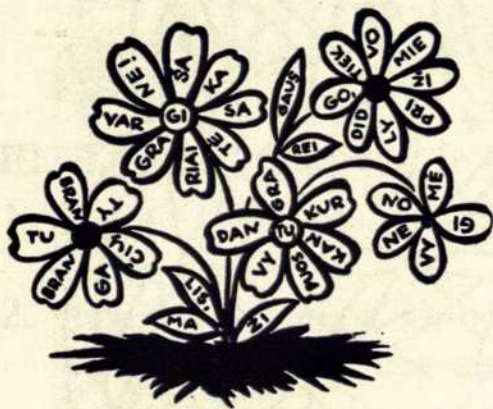
VI.

VIII.

VII.

Graži tu, mano brangi tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai.
Graži tu savo dangaus mėlyne,
Brangi, tiek vargo, kančių prityrei.

Birželio nr.

I. Vėžliuko kryžiažodis: Skersai — 1. gėlė, 2. velėna, 3. rakina, 4. imti, 5. sargas. Žemyn: 1. gerti, 2. lėk, 8. slėnis, 9. anas, 10. ar.

II. Mįslės: 1. ratai, 2. rogės, 3. traukinys, 4. lėktuvas, 5. laivas, 6. dviratis, 7. motociklas, 8. automobilis.

ar žinai?

paruošė Danutė Augienė

Ar žinai, kad kiaulės nudega saulėj?

Kiaulės turi jautrią odą. Jos, kaip ir žmonės, gali per smarkiai nudegti saulėj. Todėl jos per daug nesisaulina. Jos mėgsta būti pavėsyje.

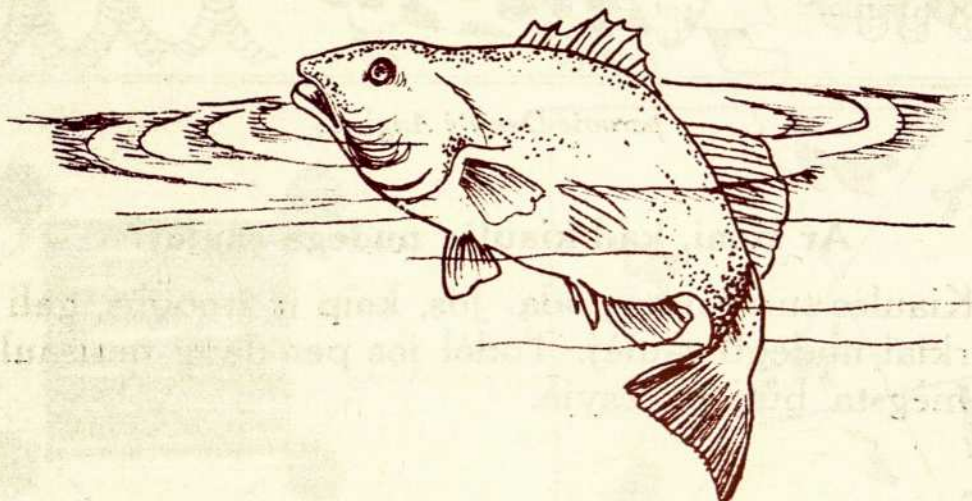

Štai kiaulytė — ji gudri.
Žino — saulė per kaitri.
Gali skūrą suskaudėti,
Lašinukai nuvarvėti. . .

Ieško, žvalgosi pavėsio —
Gula saugiai ji po skėčiu.
Ko tu šypsais, kai skaitai?
Dar, matyt, nenusvilai!

Ar žinai, kada ir kodėl žuvis kosti?

Biologijos mokslininkas augino žuvis specialiaame balseine ir jas stebėjo. Jis sužinojo, kad žuvis kosti. Jei dažnai kosti, tai ženklas, kad vanduo, kuriame gyvena žuvis, yra nešvarus, užterštas.

Kad žuvis galėtų kvėpuoti, jos žiaunos turi būti švarios. Jei šiukšlės arba nuodai žiaunas užteršia, žuvis negali laisvai kvėpuoti. Žuvis stengiasi pašalinti tą kenksmingą, negerą medžiagą. Ji judina žiaunas, ir nuo to vandens paviršiuje pastebimas virpėjimas. Specialūs instrumentai tuos virpėjimus užrašo, skaičiuoja.

Mokslininkas biologas Robert Drummond dirba Minesotoj Aplinkos švarai apsaugoti ministerijoje. Kai jis pastebi pagausėjusį žuvų kosulį, jis jau žino, kad kas nors yra negerai su vandeniu. Ligi dabar tas žuvų "kosėjimas" buvo apskaičiuojamas žmogaus stebėjimu, jo ranka užrašomas. Gi dabar jau pradedama atlikti kompiuterių — skaičiavimo mašinų pagalba. Bet mašinai yra sunku atskirti kosėjimo rūšį. Mat, vandens virpėjimas gaunasi ir tada, kai žuvis žiovauja ar šiaip reaguoja į aplinką žiaunomis. Yra pastebėta, kad žuvis kosti, kai jos dėl ko nors jaudinasi ar yra išgąsdintos. Žuvis reaguoja į kiekvieną judesį ir garsą.

Ar žinai skirtumą tarp vištos, anties ir žąsies?

Višta yra seniausiai prijaukintas buvęs laukinis paukštis. Į Europą ji pateko iš Egipto. Vištų yra labai daug rūšių — laukinių, vandeninių, naminių. Prie naminių vištų priskaitomos ir dekoratyvinės, kurios auginamos kiemo papuošimui. Žinomiausios vandeninės vištos yra: laukys, cinorius, griezlė.

Naminės vištos, kurios laikomos ūkyje, deda kiaušinius. Jos nemėgsta vandens ir neplaukia. Jų yra įvairių dydžių ir įvairių spalvų.

Gaidys vadovauja vištų pulkui. Jis gieda, saulei tekant. Pagoniškoje Lietuvoje buvo galvojama, kad jei gaidys padėtų kiaušinių, iš jo išsiperėtų aitvaras. Tačiau visi žino, kad gaidys nededa kiaušinių, tai tik senų laikų prietaras.

Antis yra plokščiasnapis paukštis, kuris plaukioja vandeny. Ančių kojos yra skirtingos nuo vištų, jos aptrauktos plėvele, kad būtų lengviau plaukti ir nardyti. Antys, kaip ir vištos, deda kiaušinius. Anties kiaušinis didesnis negu vištos. Yra naminių ir laukinių ančių apie 140 rūšių.

Žąsis yra didelis paukštis, didesnis negu višta ar antis. Ji taip pat turi plokščią snapą. Žąsis deda kiaušinius ir išperi žąsiukus. Žąsinai dažnai yra pikti ir gnybia snapu bei muša priešą savo dideliais, galingais sparnais. Žąsų pūkai ir plunksnos būdavo naudojamos kimšti pagalves ir pūkines antklodes.

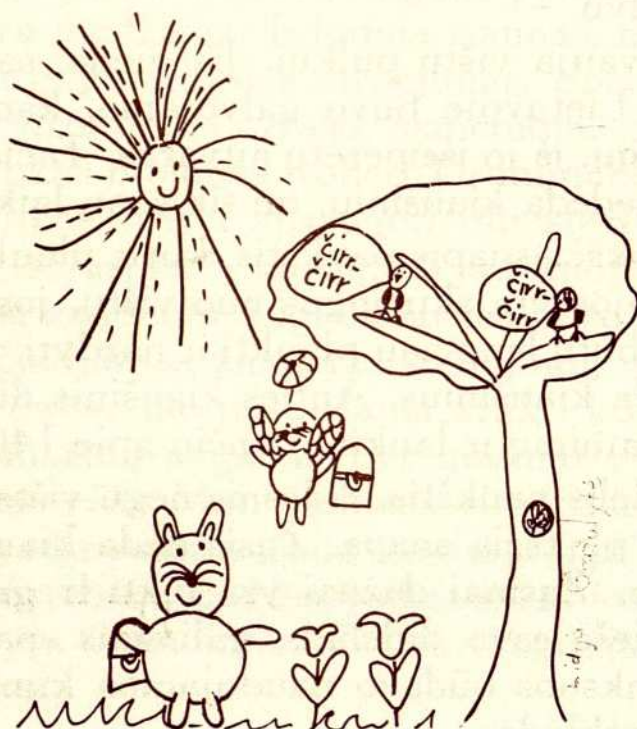

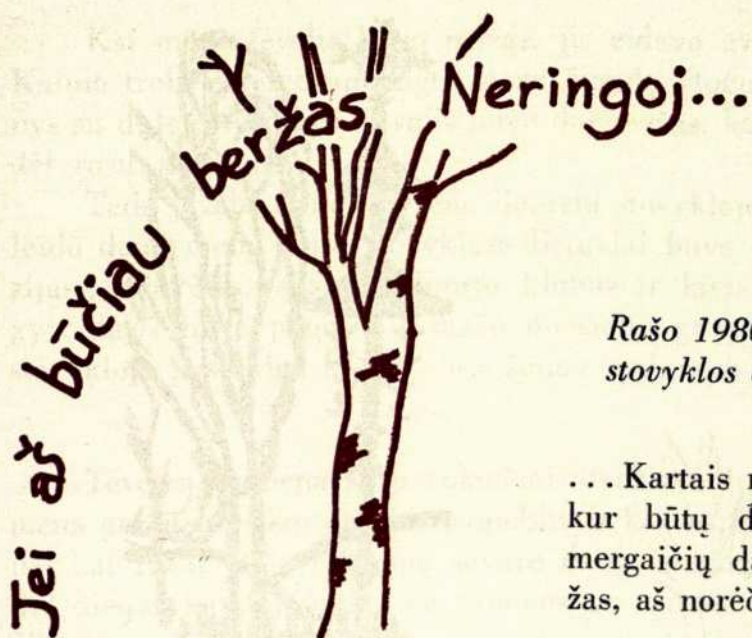
PASAKA APIE VARNĄ IR PELĘ

rašė ir piešė Lidiya Gražulytė, 8 m.

Hazel Crest, IL

Buvo pelė. Vieną dieną pelė nusikraustė į mišką. Ten sutiko varną ir varnėną. Varnėnas bijojo pelių! O varna taip pat bijojo. Pelė nebijojo varnos ir varnėno. Tai ką pelė darė? Žinoma, ji pasiliko miške! Ir pasibaigė pasaka.

*Rašo 1980 m. Neringos mergaičių
stovyklos dalyvės*

...Kartais naktimis matyčiau laužą,
kur būtų daug žmonių. Girdėčiau
mergaičių dainas. Jeigu būčiau ber-
žas, aš norėčiau augti Neringoj. ..

Aida Lukoševičiūtė

...Aš matyčiau mergaites žaidžiančias kvadratą ir rėkiančias. Aš taip pat
matyčiau Simą aiškinantį apie akmenis. Aš matyčiau vandenyje mergaites
taškančias viena kitą ir smagiai juokiančiasias. Aš matyčiau mergaites
sekančias Rūtą.

O sekmadieniais aš matyčiau, kad visos pakuojasi važiuot namo ar į Put-
namą. Yra labai liūdna, kai visos išvažiuoja namo, bet žinau kad jas ma-
tysiu kitais metais.

Lana Lukoševičiūtė

...Aš matyčiau mergaites, valgančias valgykloje. Šikšnosparniai miegotų
mano viršūnėje pasikabinę nuo šakų.

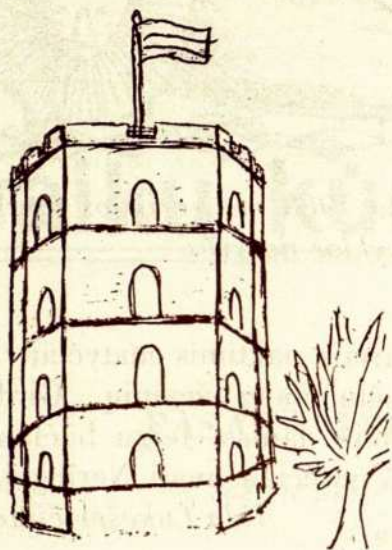
Pia Babušytė

...Aš matyčiau, kad mergaitės žaidžia laukuose, o kitos su Sesele Rožė
vaikščioja miške ir žiūri į gamtą. Sesele Rožė joms sakytų, kad negalima
lupt beržo tošies, nes beržas tada nebeauga. Jei pamatai numestą beržo
tošį, seselė prašytų ją pakelt.

Ramunė Kligytė

...Aš matyčiau vaikus vėliavų pakėlime ir nuleidime. Matyčiau vaikus
žaidžiančius su kitais vaikais ir vadovais. Matyčiau vaikus valgančius val-
gykloje, einančius į ežerą, į pamokas, į vaidinimus. Matyčiau vaikus ruo-
šiančius šūkius, rašančius laiškus, ir besilinksminančius.

Diana Dailydaitė

Tomas Rosko
K. Donelaičio mokykla Čikagoje

Beatričė Sturonaite
K. Donelaičio mokykla Čikagoje

ATSIMINIMAI APIE LIETUVĄ

*Rašo Čikagos Dariaus ir Girėno lituanistinės mokyklos
šešto skyriaus mokiniai.*

Kai močiutė Lietuvoje gyveno, ji turėjo katę. Ta katė vis gaudė jos sūnaus paukščius. Sūnui tas nepatiko ir jis nuplaukė laiveliu į kitą pusę ežero ir tą katę ten paliko. Jis manė, kad jis atsikratė tos katės. Kitą dieną jie išgirdo, kad kažkas kniaukia. Pažiūrėję, pamatė tą pačią katę.

Marytė Končiūtė

Mano mama gyveno netoli Baltijos jūros. Vasarą važiuodavo į Palangą, kur prie jūros rasdavo gintaro.

Mano tėtė gyveno Kaune. Vasarą tėtė su garlaiviu plaukdavo šešias valandas Nemunu į savo tėvų ūkį. Iš garlaivio būdavo matyti gražios Nemuno pakrantės. Ant vieno kalno buvo matyti Raudonės pilis, kuri dar nebuvo sugriuvusi. Kai reikėdavo kiaules ganyti, jis eidavo į Nemuno upę maudytis.

Mano mama ir tėtė bėgo nuo rusų. Mano mamos tėvelis nusipirko arklį, o vežimą gavo dovanų. Arklys ėsdavo medį ir jo vardas buvo Sartis.

Mano tėtės teta jiems davė arklį. Vokiečiai tą arklį atėmė ir jiems davė du mažus arkliukus. Tie maži arkliukai buvo labai geri ir greitai bėgo.

Vida Damijonaitytė

Kai mano tėvelis buvo mažas, jis eidavo avis ganyti su piemenimis. Kaimo trobelė buvo apdengta storu šiaudų stogu, o prie durų buvo šulinys su didele svirtimi. Tėvelis buvo dar mažas, kai reikėjo apleisti Lietuvą dėl rusų užėmimo.

Tada tėvelio šeima gyveno lietuvių stovykloje Vokietijoje. Jis ten praleido daug metų. Tose stovyklose lietuviai buvo įsteigę mokyklas, gimnazijas, bažnyčias, skautus, sporto klubus ir kitas organizacijas. Stovyklos gyvenimas buvo panašus į mažo miestelio gyvenimą. Tėvelio gyvenimas stovykloje pasibaigė kai jų visa šeima emigravo į Ameriką.

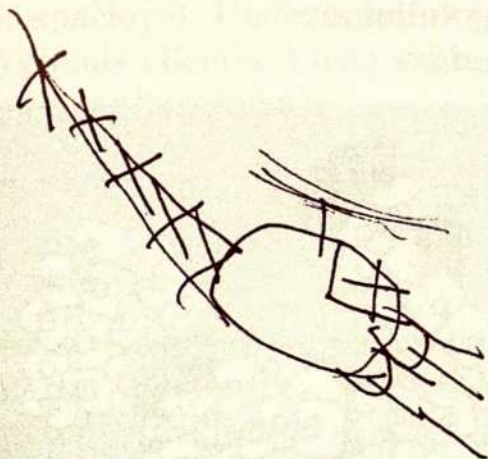
Petras Skirpstūnas

Tėvelis atsimena kaip vokiečiai atvažiavo ir užėmė Lietuvą. Jis atsimena gražius miškus, mažus namelius ir karves. Tėvelis atsimena ir tą dieną, kai rusai atėję į Kauną suvarė daug žmonių į sunkvežimius ir laikė dvi dienas karštoji saulė be vandens ar maisto. Jie išvežė tuos žmones į Sibirą.

Nida Gleveckaitė

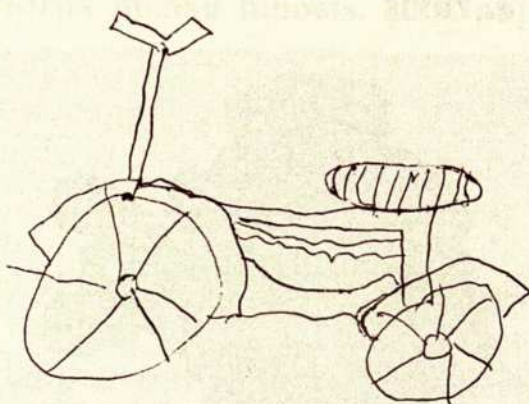
Kai mano mama buvo maža mergaitė, ji nuvažiavo į kaimą pas savo pusseserę. Buvo pavasaris, prieš Sekmines. Tada žmonės per Sekmines puošdavo namus berželiais. Ji su savo pussesere pasiėmė kirvį ir išėjo į mišką. Miškas buvo visai netoli. Miške buvo labai gražu, bet mano mama niekad nebuvo buvus miške. Jai einant pro kelmą, kažkas sušnypstė. Ji pamatė didelę gyvatę ir pradėjo bėgti. Kai ji sustojo, ji buvo toli ir buvo paklydus. Ji tada bijojo pajudėti iš vietos ir pradėjo šauktis pagalbos. Jos pusseserė parbėgo į namus, o mano mama pasiliko miške. Vėliau dėdė mano mamą surado.

Daiva Viktoraitė

Helikopteris

*Aras Norvilas, 7 m.
Chicago, IL*

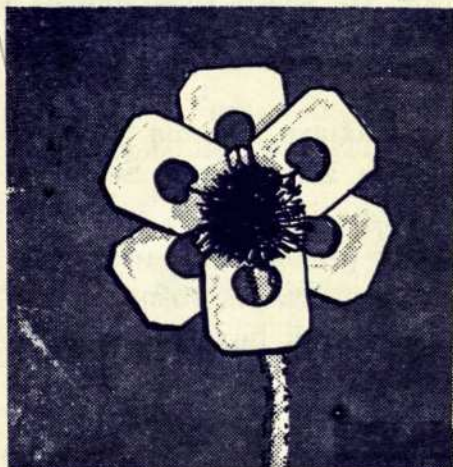
Dviratis

*Marius Tijūnėlis, 9 m.
Chicago, IL*

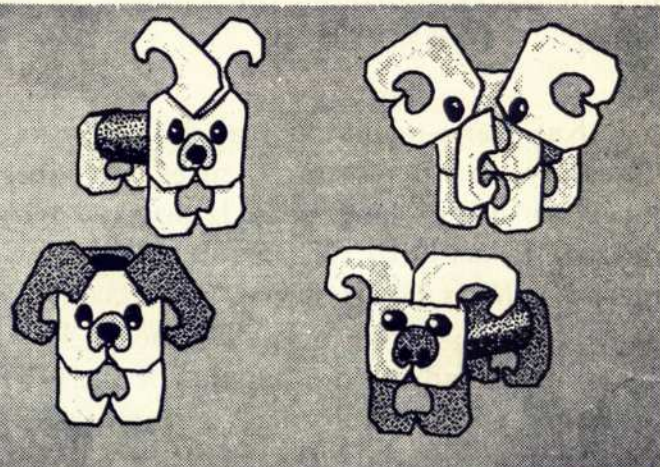

KAS?

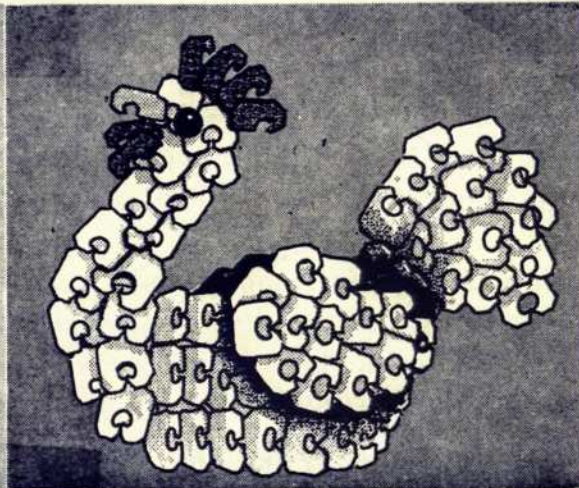
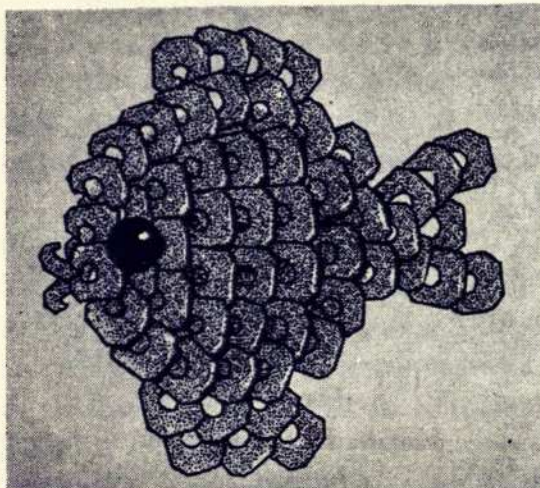
Galima padaryti įdomių dalykų iš plastikinių sagučių, naudojamų duonai užsegti. Reikia tik jų prisirinkti. Darbeliams daryti, atsi-
nešti baltų klijų ir žirklių.

1. gėlė
3. žuvis

2. gyvuliukai
4. gaidys

KAIP?

1. Gėlė.

Kiekvienai gėlei iškirpk du vieno colio rutuliukus iš kartoninio popieriaus. Tarp rutuliukų įdėk kotą ("pipe cleaner" arba pagaliuką). Suklijuok abu rutuliukus. Priklijuok 6 plastikines sagutes gėlės žiedams. Viduriuką gali padaryti iš popieriaus arba naudoti siūlų kamuoliuką.

2. Gyvuliukai

Gyvuliukų kūnams galima naudoti ploną kartoninį cilinderį, nuimtą nuo rūbams pakabos. Kiekvienam gyvuliukui reikia maždaug 1 colio ilgio gabaliuko. Galvai ir kojoms naudok po vieną sagutę. Ausis gali padaryti, perkirpus sagutę per pusę.

3. Žuvis

Žuvies kūnui iš kartono iškirpk 2 colių pločio rutulį (gali ir didesnį, jei nori). Pirmiausia priklijuok sagutes pelėkams: viršuj 4, apačioj 6. Uodegai naudojamos sagutės. Apklijuok visą kūną lygiomis eilėmis. Vieną sagutę perkirpk pusiau lūpoms. Įdėk akį (sagą ar karoliuką).

4. Gaidys

Iš kartono (pvz. iš maisto dėžučių) iškirpk gaidžio kaklą, kūną, sparną ir uodegą. Suklijuok, tik sparną palik pabaigai. Prie kartono priklijuok sagutes taip, kaip matai paveiksle. Gaidžio skiauterę ir snapą padaryk su pusinėmis sagutėmis.

174p 114 JUOKELIAI

IRUTĖ IR KĘSTUTIS

— Simuk, svečiuose neužmiršk padėkoti, kai tau ką siūlys.

— Gerai, mama.

Bet prie vakarienės stalo šeimininkė klausia Simučio:

— Šiandien bus ledai ir tortas ant trečio. Ką norėtum, Simuti?

— Ledų!

— Ledų ir dar ką pamiršai, vaikel, — bandė priminti motina.

— Aš torto nepamiršau. Tortą vėliau valgysiu.

— Tėveli, ar jūs ir mamytė gimėt Lietuvoj?

— Taip. Mamytė gimė Vilniuj, aš Kaune. Tu gimei Kanadoj, o mažas broliukas gimė Amerikoj.

— Kaip keista, kad visi vienoj vietoj susitikom!

Neseniai į naują vietą įsikraustęs vyras skundžiasi:

— Mes turim keistus kaimynus. Jie neturi grėblio, kopėčių ir net piūklo. Nežinau, kaip tie žmonės gali apsieiti be pačių būtiniausių įrankių!

— Bet iš kur tu žinai, kad jie neturi!

— Vakar bandžiau pasiskolinti.

Žmogus stovėjo ant aukšto tilto ir žiūrėjo į vandenį.

— Kas tas geltonas ten žemai? — klausia praeinančio policininko.

— Nagi — mėnulis!

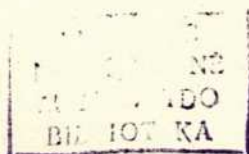
— Jei ten žemai mėnulis, tai kurgi aš esu?...

Mokytoja: Kaip lietuviškai vadinam karvės vaiką?

Mokinys: Ar karvelis?

IRUTĖ IR KĘSTUTIS

D. BASTYS

90.744.11